

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Одиназода Убайдуллоҳ Саймаҳмуд дар мавзуи «Танзими ҳуқуқии вазъи шахсони воқеӣ дар муносибатҳои ҷамъиятии дорои унсурҳои хориҷӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.3. Ҳуқуқи маданӣ; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ пешниҳод гардидааст.

Мубрамияти мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ. Рисолаи номзодии Одиназода Убайдуллоҳ Саймаҳмуд аз ҷумлаи таҳқиқотҳои илмии бунёдии ватанӣ маҳсуб мегардад, ки ба баррасии яке аз масъалаҳои муҳим ва таъсиргузор дар арсаи ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ ва танзими муносибатҳои ҳуқуқӣ бо унсурҳои хориҷӣ ба шумор меравад. Мавзуи интихобшуда муҳим арзёбӣ шуда, воқеан дар асри ҷаҳонишавӣ ва густариши робитаҳои байналхалқӣ, муносибатҳои иҷтимоӣ, иқтисодӣ, оилавӣ ва маданӣ беш аз беш дорои унсурҳои хориҷӣ мегарданд. Ҳузури шаҳрвандони кишварҳои мухталифи хориҷӣ дар қаламрави давлатҳои бегона, муҳоҷират, таҳсилот, тичорат ва издивоҷҳо бо шаҳрвандони хориҷӣ мунҷар ба таҳқиқоти диссертатсионӣ оид ба масъалаи муқаррар намудан ва танзими вазъи ҳуқуқии шахсони воқеӣ дар муносибатҳои ҳуқуқӣ бо унсурҳои хориҷӣ шавад.

Дар ин таҳқиқот муаллиф бо рӯйкардҳои таҳлиلى ва татбиқӣ ба баррасии паҳлуҳои назариявӣ, илмӣ ва амалии шартномаи хариду фурӯши манзили истиқоматӣ пардохта, дар ин замина пешниҳод ва хулосаҳои судманди илмӣ изҳор намудааст, ки дар ҳалли мушкилоти танзими ҳуқуқии вазъи ҳуқуқии шахсони воқеӣ

дар муносибатҳои ҳуқуқӣ бо унсури хориҷӣ кумак менамоянд. Ҳамчунин, муаллиф зимни баҳрагирӣ аз манбаҳои асили ҳуқуқӣ, доктринаи ҳуқуқӣ, қонунгузорӣ, амалияи судӣ тавонистааст тасвири фароҳамоваранда аз ҷойгоҳ ва масъалаҳои муҳимми вазъи ҳуқуқии шахсони воқеӣ дар муносибатҳои ҳуқуқии бо унсури хориҷӣ ироа намояд.

Автореферати дисертатсияи Одиназода У.С. бо талқини баҳсҳои назариявӣ ва ниёзҳои амалии ҷомеа пайванди ногузастанӣ миёни назария ва амалияи ҳуқуқӣ барқарор намудааст. Сохтори он ҳамоҳанг ва муназзам буда, аз муқаддима то хулосабароррӣ пайвастагии фикрӣ ва мантиқӣ риоя шудааст. Муаллиф бо таҳлили масъалаҳои муайян кардани вазъи ҳуқуқии шахсони воқеӣ дар муносибатҳои ҷамъиятии дорои унсури хориҷӣ, масоили танзими коллизсионӣ-ҳуқуқии вазъи ҳуқуқии шахсони воқеӣ, махсусиятҳои танзими коллизсионӣ-ҳуқуқии вазъи ҳуқуқии шахсони воқеӣ дар муносибатҳои хусусӣ бо унсури хориҷӣ мураккабгаштаро ба сурати ҳамаҷониба табиин намояд.

Дар ин замина, яке аз барҷастатарин хусусиятҳои ин таҳқиқот корбурди усулҳои илмӣ-ҳуқуқӣ мебошад. Масалан, бо дарназардошти усули муқоисавӣ-ҳуқуқӣ пажӯҳишгар бо таҳлил ва баррасии муқоисавии қонунгузори давлатҳои хориҷӣ, аз ҷумла Амрико, Россия, Чин, Узбекистон, Қазоқистон, Олмон ва ғайра бо қонунгузори ватанӣ масъалаҳои ба мавзӯ алоқамандро равшан сохта, дар асоси ёфтаҳои худ пешниҳодҳои барои беҳбудӣ ва такмили қонунгузорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон манзур намудааст. Дар ин асно, нигоранда зимни риояи усулҳои илмӣ ва

ҳуқуқӣ бо нигоҳи навоварона масъалаҳои назариявӣ ва амалии танзими вазъи ҳуқуқии шахсони воқеӣ дар муносибатҳои ҳуқуқии бо унсури хориҷӣӯиро таҳлил намуда, роҳи ҳалли мушкилоти ҷойдоштаро баён намудааст.

Натиҷаҳои бадастомада аз ин таҳқиқот дорои арзиши баланди назаривӣ ва амалӣ мебошанд. Аз як тараф метавонанд ба ислоҳ ва такмили қонунгузори кишвар таъсир расонанд ва аз сӯйи дигар, ба сифати манбаи муҳимми омӯзишӣ ва таҳқиқотӣ барои унвонҷӯён, муҳаққиқон, ҳуқуқшиносон, донишҷӯён ва ғайра мавриди истифода қарор гирад.

Дар баробари паҳлуҳои мусбати автореферат, баъзе камбудҳои ҷузъӣ низ ба назар мерасанд. Масалан, дар автореферат муаллиф меъёрҳои асосии коллизии меросро дар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври умумӣ тавсиф намудааст. Дар матни автореферат танҳо мазмуни меъёрҳои қонунгузорӣ оварда шуда, бартарӣ, мушкилоти амалии татбиқ ё масъалаҳои баҳсталаби танзими коллизии мерос мавриди таҳлил қарор нагирифтаанд. Аз ин рӯ мувофиқи мақсад аст, ки муаллиф ҳангоми ҳимоя ба масъалаҳои зикршуда андешаи худро асоснок менамуд.

Бо таваҷҷуҳ ба навогарӣ, пешниҳоду хулосабарории судманд ва арзиши илмӣ ва амаливу корбурди ин таҳқиқот, ин ҷониб таҳқиқоти диссертатсионии мазкурро пажӯҳиши муваффақ, муназзам ва шоистаи дифоъ арзёбӣ менамояд.

Таҳқиқоти диссертатсионии Одиназода Убайдуллоҳ Саймаҳмуд ҳангоми навиштани рисолаи илмӣ дар мавзӯи

